

BIO-info 16/2013, 3. mai 2013 [BIO: sakslister og møtereferater](#) [BIO-info arkiv](#)
submission deadline to bio.info@bio.uib.no is Wednesday 16:00

Fra toppen!

Gode søkertall til biologi

Vårens søkertall fra Samordnet opptak viser fin stigning fra i fjor (se tabell inne i BIO-info). Sist år var vi nede i en liten dal, og fakultetet antydte til og med at de vurderte å redusere antallet studieplasser på bachelorprogrammet i biologi. Dette klarte vi å forhindre, og i år ser vi at vi er tilbake på et godt nivå. 117 primærsøkere til 85 studieplasser kan vi være godt fornøyd med.

På profesjonsstudiet i fiskehelse har vi nå 35 søkere til 10 studieplasser. Det viser at dette programmet er viktigere enn noensinne. Kandidatene får seg jobb før de er ferdig med studiet, og de fyller en viktig rolle i samfunnet, med en akvakulturnæring som stadig vokser. Sammen med fakultetet jobber vi nå med å få finansiert flere studieplasser på dette programmet.

Også på masterprogrammene ser vi god økning: 90 søkere mot 82 i 2012. Noen studieretninger ser ut til å tiltrekke seg flere søkere enn andre. På topp ligger biodiversitet, evolusjon og økologi med 23 søkere. Deretter følger mikrobiologi med 15, marin biodiversitet med 14 og miljøtoksikologi med 14. Disse tallene gir oss også noen signaler om hvordan vi bør planlegge når vi nå reviderer masterprogrammene våre.

Dette er alt i alt gode tall, men vi bør ha som mål at de stiger enda mer. Våre studieprogram skal være så gode at de tiltrekker seg landets beste studenter. Da er arbeidet med SFU-søknaden, som er i innspurten i disse dager, særdeles viktig.

Hilsen Anders

Ukens bilde

Gratulerer!

Fotograf: **Gyri Haugland**

Heidrun Wergeland fyller 60 år 4. mai og denne uken ble hun feiret med kaker, gaver og taler.

Les mer under nyheter og generell informasjon

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ... Please send your pictures to bio.info@bio.uib.no

Innhold:

Gode søkertall til biologi	1
Faste lenker:	3
VIKTIG INFORMASJON	3
Søknad om forskningstermin	3
BIO-arrangement kommende uke	3
NYHETER OG GENERELL INFORMASJON	3
Heidrunn Wergeland 60 år; Presentasjoner fra Innovasjon Norges møte om bioteknologi på Marineholmen; Infrastruktur runde 2; Temanummer fra IT-avdelingen	3
Studie	5
Søkertall	5
NYE UTLYSNINGER	6
Kreftforeningen; Samarbeidsmidler CMI og UiB; EØS-midler Tjekkia; Ny SFI utlysning	6
KOMMENDE MØTER SEMINAR OG KURS	7
LEDIGE STILLINGER	7
NYE ARTIKLER	8
Simonelli; Gunnarsson; Imsland; Chauvigné; Finn; Knag; Mayer	8

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Faste lenker:

[BIO-info arkiv](#) [Sakslister & referater](#) [BIOs interne websider](#) [BIO's eksterne websider](#)
[Facebook BIO](#) [Facebook STIM](#) [Facebook UiB](#)

VIKTIG INFORMASJON

Søknad om forskningstermin

Reminder: Søknad om forskningstermin i 2014 eller perioden høst 2014 - vår 2015 og økonomisk støtte ved utenlandsopphold under forskningstermin

Fakultetet gir instituttene frist til mandag 3. juni 2013, for å oversende søknadene om forskningstermin samlet og i prioritert rekkefølge. Den enkelte forsker må levere egen søknad til instituttet innen **mandag 27. mai 2013**. Søknader kan leveres til Anne Fjellbirkeland. [Mer info](#)

BIO-arrangement kommende uke

Dato	Handlinger, navn	Tid og sted
7. mai	Prøveforelesning Krishna Babu Shrestha	13:15, Seminarrom K3, BIO
6. mai	Ph.d. Midtveiseevaluering - Olivier Vöcking	kl. 14:15, Seminarrom K1, BIO
7.mai	Avsluttende mastergradseksamen - Eivind Moi Eikje	kl. 10:15 Seminarrom K1, BIO
	BIO-seminar	

NYHETER OG GENERELL INFORMASJON

Heidrunn Wergeland 60 år; Presentasjoner fra Innovasjon Norges møte om bioteknologi på Marineholmen; Infrastruktur runde 2; Temanummer fra IT-avdelingen

Heidrun Wergeland fyller 60 år 4. mai.

Heidrun har vært ansatt ved UiB i en årrekke og var blant de første som fikk professorat i fiskehelse. Hun var sterkt delaktig i at fiskehelsekandidater som er utdannet ved UiB og UiT kan få en lovbeskyttet tittel som fiskehelsebiolog etter mastergrad med rett til å skrive ut legemidler på lik linje med veterinærer. Heidrun er opptatt av formidling til studenter og har i flere år hatt ansvar for fiskesykdom-fiskeimmunologifaget. Hennes forsknings-interesser er immunceller og immunsystemet til både laks, torsk og rognkjeks, og å se på immuncellenes responser ved smitte at patogener som bakterier og virus.

Vi gratulerer!

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Innovasjon Norge

Informasjon og presentasjonene fra møtet på Marineholmen denne uken om Innovasjon Norges nye nasjonale satsning for utvikling av norsk industriell bioteknologi kan dere laste ned [her](#)

Diversitas newsletter

Infrastruktur runde 2

Forskningsrådet hadde møte i går og besluttet da at 36 av de 70 søknadene går videre til 2. runde. Se vedlagte oversikter.

ROV, NMR og Earth Surface sediment Laboratory er med videre! Det samme er ICOS (Uni Research), og NOFIMA sin National Aquaculture Feed Centre (der BIO er med).

Forskningsrådet har besluttet å øke rammen for bevilgninger til 500 millioner kroner. Den opprinnelige utlysningen var på 300 millioner kroner.

http://www.forskningsradet.no/prognett-infrastruktur/Nyheter/36_soknader_skal_konkurrere_om_en_half_milliard/1253985986597/p1224697900480

Nytt nr i IT-avdelingens temaserie: Programvare

Programvare er det som gjør ei datamaskin til eit nyttig verktøy. Eit breiddeuniversitet som UiB treng svært mange ulike program til ulike oppgaver. Men før programma skal takast i bruk, må lisensar og installasjon vere i orden. Dette kan du lese om i det nye nummeret av temaserien frå IT-avdelinga.

Dokumentet kan lesast på skjerm, eller skrivast ut (då helst dobbeltsidig): [Lenke til pdf](#)

Tidlegare nummer i temaserien finn du her: <https://it.uib.no/Temaserien>

Ph.d. Midtveisevaluering Olivier Vöcking: "Evolution of Photoreceptors in Lophotrochozoa"

Olivier Vöcking vil presentere status og fremdrift for sitt ph.d. prosjekt.

Veil: Harald Hausen, Jon Vidar Helvik

Evalueringspanel: Professor Heidrun Wergeland (leder), Professor Eric Thompson, Forsker Hans Tore Rapp

Tid og sted: Mandag 6. mai kl. 14:15, Seminarrom K1, Biologen, Thormøhlens gt. 53A

Alle interesserte er velkommen

Krishna Babu Shrestha – Ph.d. Forelesning: "Mechanistic explanations for treeline:

physiological and morphological constraints on tree survival under cold conditions"

Krishna Babu Shrestha vil tirsdag 7. mai holde en prøveforelesning over oppgitt emne for ph.d. graden.

Bedømmelseskomite: Professor Lawrence Kirkendall, Førsteamanuensis Aage Paus, Forsker Anne Bjune

Tid og sted: Tirsdag 7. mai, kl. 13:15, Seminarrom K3, Bioblokken, BIO, Thormøhlensgt. 53B

Alle interesserte er velkommen

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Masterpresentasjon Eivind Moi Eikje

Eivind Moi Eikje holder tirsdag 7. mai avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i Marinbiologi: Benthic Impacts of Fish-Farm Waste on Hard Bottom Habitats, the Ecology of Opportunistic Epifauna Polychaetes

Veileder: Raymond Bannister, Pia Kupka Hansen, Rune Rosland. Sensor: Thomas Bruun Valdemarsen, Syddansk Universitet, Danmark. Bisitter: Henrik Glenner

Tid og Sted: Tirsdag 7. mai, kl. 10:15 Seminarrom K1, Institutt for biologi
Alle interesserte er velkommen

Studie

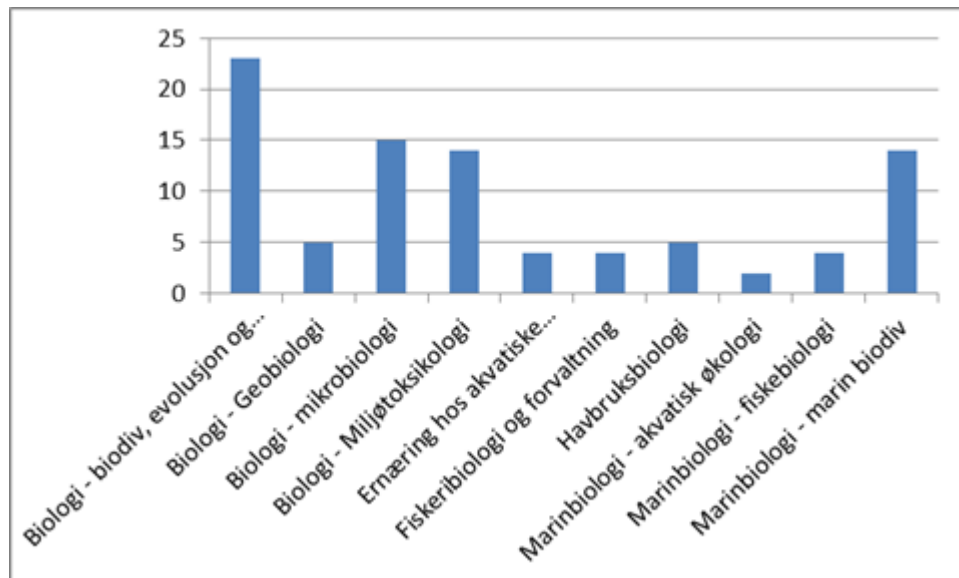
Søkertall

Gode søkertall for BIO

Søkartala for hausten 2013 er godt nytt for BIO, som har svært god utvikling av søkertala. Både bachelorprogrammet i biologi, bachelorprogrammet i bærekraftig havbruk og profesjonsstudiet i fiskehelse har meir enn 40% framgang samanlikna med 2012.

Studieprogram	Primærsøkere		Endring	
	2012	2013	Antall	Prosent
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet				
Biologi	82	117	35	42,7 %
Bærekraftig havbruk	15	22	7	46,7 %
Datateknologi	114	116	2	1,8 %
Datavitenskap	31	37	6	19,4 %
Fiskehelse	25	35	10	40,0 %
Fysikk	53	55	2	3,8 %
Geovitenskap, retning geofysikk	45	42	-3	-6,7 %
Geovitenskap, retning geologi	149	164	15	10,1 %
Informatikk-matematikk-økonomi	15	18	3	20,0 %
Kjemi	24	21	-3	-12,5 %
Lektorutdanning i naturvitenskap eller matematikk	36	36	0	0,0 %
Matematiske fag	42	49	7	16,7 %
Meteorologi og oseanografi	26	28	2	7,7 %
Miljø- og ressursfag, naturvitenskapelig	14	17	3	21,4 %
Miljø- og ressursfag, samfunnsvitenskapelig	25	21	-4	-16,0 %
Molekylærbiologi	55	52	-3	-5,5 %
Nanoteknologi	27	42	15	55,6 %
Naturvitenskapelige fag, årsstudium	141	138	-3	-2,1 %
Petroleums- og prosessteknologi	208	266	58	27,9 %
Adjunktutdanning i matematikk og naturfag	7		-7	-100,0 %
Totalt	1127	1276	149	13,2 %

Søkartala på mastergradene ved BIO har og gått opp, frå 82 hausten 2012, til 90 hausten 2013. Fordeling på program ser de i figuren under.

NYE UTLYSNINGER

Mer info om utlysninger inkl. løpende, dvs. uten frister finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

Kreftforeningen; Samarbeidsmidler CMI og UiB; EØS-midler Tjekkia; Ny SFI utlysning

Kreftforeningen lyser ut forskningsmidler

Kreftforeningens årlige hovedutlysning av forskningsmidler til stillinger og drift er nå kunngjort. Det kan søkes om støtte til forskerinitierte kreftforskningsprosjekter innen grunnforskning, translasjonsforskning, klinisk forskning, epidemiologisk forskning, helse- og sosialfaglig forskning og alternativ/komplementær forskning.

Søknadsfristen er mandag 3. juni 2013 kl. 12:00.

Kreftforeningen aksepterer kun søknader som sendes inn elektronisk via søknadsportalen

For utfyllende informasjon og le nke til søknadsportalen, se [Kreftforeningens nettsider](#),

Utlysning av samarbeidsmidler mellom CMI og UiB

Chr. Michelsens institutt og Universitetet i Bergen har en langsiktig samarbeidsavtale som har som overordnet formål å styrke den utviklingsrelaterte forskningen i Bergen. For å fremme forskningssamarbeid inviteres det til søknader om forskningsmidler for 2013 fra vitenskapelig ansatte ved de respektive virksomhetene. Det er et krav til søknadene at de skal inkludere forskere fra begge institusjonene.

Samarbeidsmidlene skal primært disponeres til såkornmidler for prosjektutvikling. Det skal gå klart fram av søknaden i hvilken sammenheng tiltaket inngår i og hvordan tiltaket videre skal følges opp. De kan derfor også benyttes til å utvikle nettverkssamarbeid (for eksempel gjennom seminarer, workshops og annet). Det er ønskelig å motta søknader som også stimulerer til samarbeid med nye fagmiljøer.

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Prosjektsøknader som inneholder delfinansiering fra moderinstitusjonen eller andre finansieringskilder ønskes velkommen. Der det er naturlig, oppfordres det til at aktiviteter legges til CMI og UiBs felles Ressurssenter for internasjonal utvikling i Jekteviken (Jussbygg 2). Dette gjelder blant annet seminarer og fellesaktiviteter.

Kortfattet prosjektbeskrivelse med budsjett (2 til 3 sider) samt CV for prosjektleder sendes til UiB på e-post post@fa.uib.no (tittel: Samarbeidsmidler-CMI-UiB) innen **17. juni 2013**. Tildelingene vil normalt ha en øvre ramme på NOK 150 000. Søknadene vil bli vurdert av Samarbeidsutvalget, oppnevnt av CMI og UiB.

Eventuelle spørsmål til søknadsprosessen kan rettes til prosjektsjef Steinar Hegre, CMI, steinar.hegre@cmi.no eller underdirektør Heidi A. Espedal, FA, UiB, heidi.espedal@adm.uib.no

Tsjekkisk-norsk "matchmaking event"

Det tsjekkisk-norske forskningsprogrammet vil lyse ut midler med det første. I den forbindelse blir det en "matchmaking event" der norske institusjoner, forskergrupper og forskere får mulighet til å møte tsjekkisk partnere:

The Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic, in cooperation with the Research Council of Norway and the Norwegian Embassy in Prague, is pleased to invite researchers to a **MATCHMAKING EVENT** organised under the **Czech-Norwegian Research Programme** (CZ09 Research Support Fund).

The event will take place at the Ministry of Education, Youth and Sports, Karmelitska 7 Street in **Prague on 30-31 May, 2013** (approx. starting at 10:00 and ending at 16:00 CET).

[More info](#) [Link to registration:](#)

Det blir nye elitesentre for innovasjon, SFI

En ny utlysingsrunde med Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) er på trappene.

[Les mer](#)

Miljø2015

65 mill til miljøforskning, frist 29.05 [Mer info](#)

IS-JSPS

[JSPS - postdoktorstipend til Japan](#)

Forskningsrådet innstiller hvert år to norske postdoktorer til postdoktorstipend i Japan. Stipendene er åpne for søkere innen humaniora, samfunnsvitenskap, naturvitenskap og teknologi.

KOMMENDE MØTER SEMINAR OG KURS

Mer info om kurs, møter, seminar og arrangement etc finner du [her](#).

LEDIGE STILLINGER

Mer info finner du [her](#). Stillinger utlyst på BIO finner du nederst til høyre på instituttets [nettside](#).

NYE ARTIKLER

***A full listing of BIO's ISI publications can be found on BIO's internal web pages. [Click here](#)

Simonelli; Gunnarsson; Imsland; Chauvigné; Finn; Knag; Mayer

Andersson A, Jurgensone I, Rowe OF, **Simonelli P**, Bignert A, et al. (2013) Can Humic Water Discharge Counteract Eutrophication in Coastal Waters? PLoS ONE 8(4): e61293. doi:10.1371/journal.pone.0061293

Abstract:

A common and established view is that increased inputs of nutrients to the sea, for example via river flooding, will cause eutrophication and phytoplankton blooms in coastal areas. We here show that this concept may be questioned in certain scenarios. Climate change has been predicted to cause increased inflow of freshwater to coastal areas in northern Europe. River waters in these areas are often brown from the presence of high concentrations of allochthonous dissolved organic carbon (humic carbon), in addition to nitrogen and phosphorus. In this study we investigated whether increased inputs of humic carbon can change the structure and production of the pelagic food web in the recipient seawater. In a mesocosm experiment unfiltered seawater from the northern Baltic Sea was fertilized with inorganic nutrients and humic carbon (CNP), and only with inorganic nutrients (NP). The system responded differently to the humic carbon addition. In NP treatments bacterial, phytoplankton and zooplankton production increased and the systems turned net autotrophic, whereas the CNP-treatment only bacterial and zooplankton production increased driving the system to net heterotrophy. The size-structure of the food web showed large variations in the different treatments. In the enriched NP treatments the phytoplankton community was dominated by filamentous >20 µm algae, while in the CNP treatments the phytoplankton was dominated by picocyanobacteria <5 µm. Our results suggest that climate change scenarios, resulting in increased humic-rich river inflow, may counteract eutrophication in coastal waters, leading to a promotion of the microbial food web and other heterotrophic organisms, driving the recipient coastal waters to net-heterotrophy.

Sten Ivar Siikavuopio, Atle Foss, Bjørn-Steinar Sæther, **Snorri Gunnarsson & Albert K Imsland** Comparison of the growth performance of offspring from cultured versus wild populations of arctic charr, *Salvelinus alpinus* (L.), kept at three different temperatures Aquaculture Research, 2013, 44, 995–1001 [doi:10.1111/j.1365-2109.2012.03112.x](https://doi.org/10.1111/j.1365-2109.2012.03112.x)

Zapater C, **Chauvigné F**, Tingaud-Sequeira A, **Finn RN**, Cerdà J (2013) Primary oocyte transcriptional activation of *aqp1ab* by the nuclear progesterin receptor determines the pelagic egg phenotype of marine teleosts. Developmental Biology 377, 345-362

Abstract

In marine teleosts, the *aqp1ab* water channel plays a vital role in the development of the pelagic egg phenotype. However, the developmental control of *aqp1ab* activation during oogenesis remains to be established. Here, we report the isolation of the 5'-flanking region of the teleost gilthead seabream *aqp1ab* gene, in which we identify conserved cis-regulatory elements for the binding of the nuclear progesterin receptor (Pgr) and members of the Sox family of transcription factors. Subcellular localization studies indicated that the Pgr, as well as *sox3* and *-8b* transcripts, are co-expressed in seabream oögonia, whereas in meiosis-arrested primary growth (pre-vitellogenic) oocytes, when *aqp1ab* mRNA and protein are first synthesized, the Pgr appears to be completely translocated from the ooplasm into the nucleus. By contrast, *sox9b* is highly expressed in more advanced oocytes, coinciding with a strong depletion of *aqp1ab* transcripts in the oocyte. Functional characterization of wild-type and mutated *aqp1ab* promoter constructs, using mammalian cells and *Xenopus laevis* oocytes, demonstrated that *aqp1ab* transcription is initiated by the Pgr, which is activated by the progesterin 17 α ,20 β -dihydroxy-4-pregnen-3-one (17,20 β -P), the natural ligand of the seabream Pgr. *In vitro* incubation of seabream primary ovarian explants with the follicle-stimulating hormone or 17,20 β -P confirmed that progesterin-activated Pgr enhanced Aqp1ab synthesis via the *aqp1ab* promoter.

However, transactivation assays in heterologous systems showed that Sox transcription factors can potentially modulate this mechanism. These data uncover the existence of an endocrine pathway involved in the early activation of a water channel necessary for egg formation in marine teleosts.

Anne Christine Knag, Steven Verhaegen, Erik Ropstad, **Ian Mayer**, Sonnich Meier Effects of polar oil related hydrocarbons on steroidogenesis in vitro in H295R cells. Chemosphere Volume 92, Issue 1, June 2013, Pages 106–115 [doi: 10.1016/j.chemosphere.2013.02.046](https://doi.org/10.1016/j.chemosphere.2013.02.046)